

Transporto rinkos statistinių rodiklių apžvalga (2017 m. sausio-kovo mėn.)

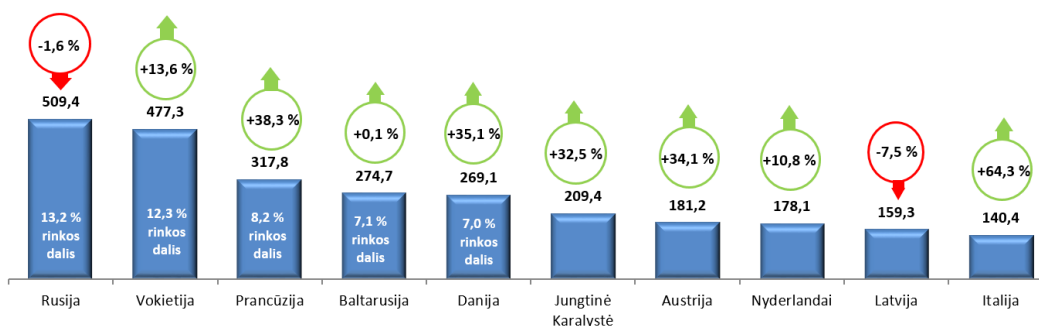
1. Pagrindiniai šalies transporto sektoriaus ekonominiai rodikliai.
2. Krovinių vežimo geležinkelių, kelių transportu bei krovos Klaipėdos uoste ir oro uostuose rodikliai.
3. Geležinkelių transportas.
4. Krova Klaipėdos ir Baltijos jūros rytinės pakrantės uostuose.
5. Valstybės sienos kirtimas.
6. Oro transportas.
7. Kelių transporto avaringumo rodikliai.
8. Išvados.

1. Pagrindiniai šalies transporto sektoriaus ekonominiai rodikliai

Eil. Nr.	Rodiklis	Mato vnt.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Pokytis 15/16 %
1.	Transportas, saugojimas ir ryšiai,	mlrd. Eur	4,454	4,547	4,394	4,620	5,1%
2.	Indėlis į bendrąją pridėtinę vertę (BPV)	proc.	14,1%	13,8%	13,1%	13,8%	
3.	Transportas ir saugojimas	mlrd. Eur	3,885	3,993	3,832	4,043	5,5%
4.	Indėlis į BPV (neapskaitant ryšių)	proc.	12,3%	12,1%	11,4 %	12,0%	
5.	Transporto paslaugų pajamos	mlrd. Eur	7,227	7,646	7,477	8,010	7,1%
6.	Transporto paslaugų eksportas	mlrd. Eur	3,297	3,587	3,525	3,870	9,8%
7.	Įmonių skaičius	vnt.	6 327	6 602	7 054	7 096	0,6%
8.	Darbuotojų skaičius	vnt.	103 327	105 606	105 429	110 617	4,9%

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos bankas

1 lentelė.

Šaltinis: Lietuvos bankas

1 pav. Pagrindinės Lietuvos transporto paslaugų eksporto rinkos 2016 m., mln. Eur

Transporto ir logistikos BPV išankstiniais duomenimis 2016 m. augo 5,1 proc. (iki 4,04 mlrd. Eur), atitinkamai sektoriaus indėlis į BPV sudarė 12 proc., veiklą šalyje vykdė 7 096 šalies įmonių (+0,6 proc.), dirbo 110 617 darbuotojų (+4,9 proc.) (1 lentelė).

Transporto ir logistikos įmonių pajamos 2016 m. sudarė 8,01 mlrd. Eur, augimas – 7,1 proc. Augimą lėmė krovinių kelių transporto ir perkraustymo veiklos rezultatai, kurie augo 14,2 proc. (nuo 3,19 mlrd. Eur iki 3,64 mlrd. Eur). Kelių transporto sektorius generavo 45 proc. visų sektoriaus pajamų.

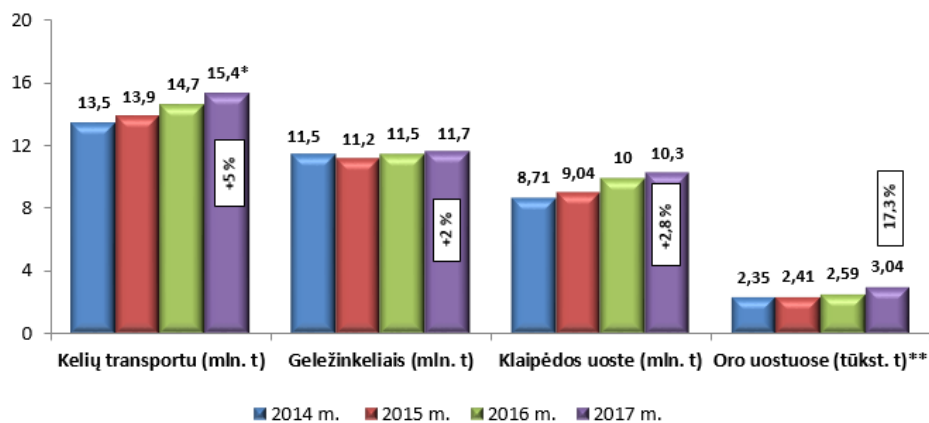
Transporto paslaugų eksportas 2016 m. sudarė 3,87 mlrd. Eur, augimas – 9,8 proc. Transporto paslaugų eksportas sudarė 56,8 proc. viso paslaugų eksporto ir 12,4 proc. viso šalies eksporto. Transporto sektorius uždirbo 24,8 proc. daugiau nei analogišku laikotarpiu pernai (nuo 1223,6 mln. Eur iki 1526,8 mln. Eur).

Pagrindinių eksporto rinkų TOP 10 išliko nepakitęs (1 pav.) Toliau stebimas spartus transporto paslaugų eksporto augimas į ES šalis. Eksporto apimtys augo į Prancūziją – 38,3 proc., Jungtinę Karalystę šalį 32,5 proc., Vokietiją 13,6 proc., taip pat stabilizuojasi eksporto apimtys su Rusija ir Baltarusija (1 pav.).

2. Bendri krovinių vežimo geležinkelių ir kelių transportu bei krovos Klaipėdos uoste ir oro uostuose rodikliai.

Išankstiniais duomenimis 2017 m. I ketv. krovinių vežimo **sausumos transportu apimtys palyginus 2016 m. analogišku laikotarpiu padidėjo 3,7 proc.** (iki 27,2 mln. t). Iš jų: **geležinkelių transportu padidėjo 2,0 proc.** (11,7 mln. t), **kelių transportu padidėjo 5 proc.** (15,4 mln. t). Krovinių krova: **Klaipėdos uoste padidėjo 2,8 proc.**

(viso 10,3 mln. t), oro uostuose padidėjo 17,7 proc. (viso 3,04 tūkst. t) (2 pav.).

* išankstiniai duomenys

** Vilniaus, Kauno, Palangos oro uostai

Šaltinis: Statistikos departamentas

2 pav. 2014 m.–2017 m. Krovinių vežimo kelių, geležinkelių transportu, krovos Klaipėdos uoste ir oro uostuose rodikliai

Pagrindinių **geležinkelių transportu vežamų** krovinių segmentų – trąšų (+27 proc.), kietojo mineralinio kuro apimtys (+30 proc.) augo, naftos, augalinės kilmės produktų, juodųjų metalų apimtys mažėjo. Bendrą geležinkeliais vežamų krovinių apimtį didėjimą (+2 proc.) lėmė 16,8 proc. išaugęs tranzitas Kaliningrado srities kryptimi.

Klaipėdos uosto krovos rodiklių augimą užtikrino trąšų, konteinerių, metalo laužo, rūdų krova, mažėjo naftos produktų (-16,9 proc.) (mažesnis tranzitinių krovinių kiekis iš Baltarusijos naftos perdirbimo gamyklų) ir grūdų krova.

Būtingės naftos terminale krauta 4,8 proc. mažiau žalios naftos. Šio produkto krovos sumažėjimas sietinas su planiniu AB „ORLEN Lietuva“ gamyklos remontu ir šios įmonės laikinu naftos produktų eksporto sumažėjimu.

Krovinių krovos **Lietuvos oro uostuose** rezultatus lėmė 13,2 proc. išaugęs aptarnautų krovinių kiekis Vilniaus oro uoste.

Išsamiau apie geležinkelio, kelių, oro transporto rodiklius ir krovą Klaipėdos jūrų uoste sekančiuose apžvalgos skyriuose.

3. Geležinkelių transportas

3.1. Geležinkelių transportu gabenamų krovinių rodikliai

AB „Lietuvos geležinkeliai“ per 2017 m. I ketv. **pervežė 11,7 mln. t krovinių, t. y. 2 proc. daugiau** nei per 2016 m. atitinkamą laikotarpį.

2017 m. sausio – kovo mėn. geležinkelių transportu vežami (3 pav.):

tranzitiniai krovinių srautai (kai vežami kroviniai geležinkelių transportu iš kitų šalių į Klaipėdos uostą išgabenimui/atgabenimui laivais apskaitomi tranzitiniais), kurie sudarė 55,2 proc. visų vežamų krovinių, **padidėjo 7,2 proc. (viso 6,48 mln. t)** iš jų:

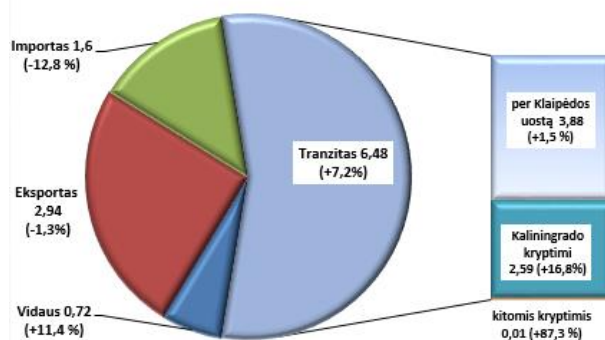
per Klaipėdą tranzitiniai srautai padidėjo 1,5 proc. – 3,88 mln. t (didėjo mineralinių trąšų iš Baltarusijos, kietojo mineralinio kuro, mažėjo naftos iš Baltarusijos, metalų vežimai);

Kaliningrado srities kryptimi padidėjo 16,8 proc. – 2,59 mln. t. Augo naftos produktų, kietojo mineralinio kuro, maisto produktų, mažėjo juodųjų metalų, augalinės kilmės produktų vežimai.

eksportas sumažėjo 1,3 proc. – 2,94 mln. t (mažėjo naftos iš AB „Orlen Lietuva“ ir grūdų vežimai);

importas (vidaus vartojimui) sumažėjo 12,8 proc. – 1,60 mln. t;

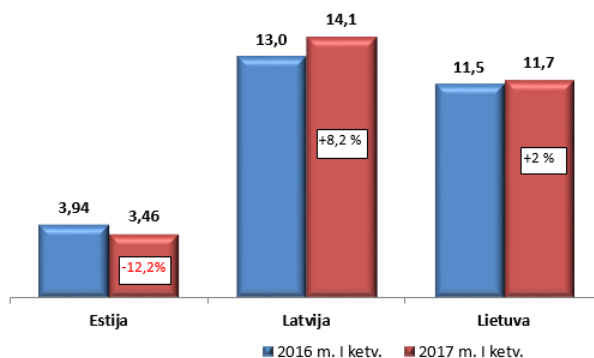
vidaus pervežimai didėjo 11,4 proc. – 0,72 mln. t.

3 pav. 2017 m. I ketv. Krovinių vežimo geležinkelių transportu vežimo struktūra, mln. t

3.2. Geležinkelių transportu gabenamų krovinių palyginimas su Latvijos ir Estijos valstybėmis per 2017 m. sausio–kovo mėn. pateiktas 4 pav. Tolesnis 12,2 proc. vežimų apimčių mažėjimas Estijos geležinkeliais, naftos apimtys mažėjo 55 proc. (viso 0,87 mln. t) (Rusijos tranzitinis kroviny).

Latvijos geležinkeliais vežamų krovinių apimtys augo 8,2 proc. iš jų naftos apimtys mažėjo 17 proc. (viso 4,3 mln. t), augo kietojo mineralinio kuro apimtys 58 proc. (viso 6,3 mln. t).

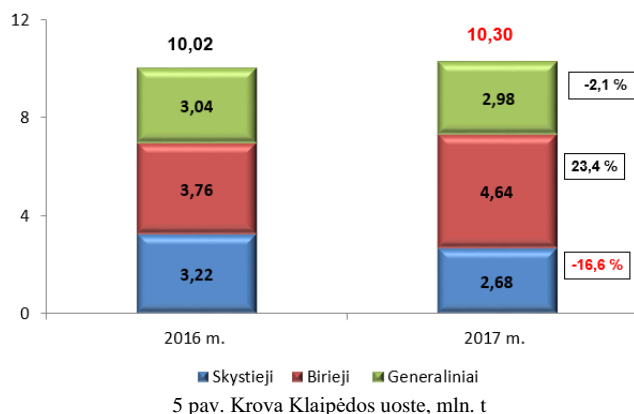
4 pav. Lietuvos, Latvijos ir Estijos krovinių gabenamų geležinkelių transportu apimtys, mln. t

Krova Klaipėdos ir Baltijos jūros rytinės pakrantės uostuose

4.1. Krova Klaipėdos uoste

2017 m. sausio–kovo mėn. Klaipėdos uoste ir Būtingės terminale **krauta 12,49 mln. t krovinių**, t. y. 1,4 proc., daugiau palyginus su 2016 m. tuo pačiu laikotarpiu. Klaipėdos uoste krauta 10,3 mln. t, t. y. 2,8 proc. daugiau (5 pav.), Būtingės terminale – 4,8 proc. mažiau krovinių (2,19 mln. t (žalia nafta).

Krovinių augimas Klaipėdos uoste pasiektas dėl išaugusios trąšų (+34,1 proc. viso 3,15 mln. t) ir konteinerių (+3,3 proc. viso 1,35 mln. t) krovos.

5 pav. Krova Klaipėdos uoste, mln. t

Skystųjų krovinių mažėjimą lėmė naftos produktų krova (-16,6 proc.) (mažesnis tranzitinių krovinių srautas iš Baltarusijos Mozyrio ir Novopolocko naftos perdirbimo gamyklų, susijęs su žaliavos tiekimo į šias gamyklas sumažėjimu).

Biriųjų krovinių krovos augimą lėmė trąšų krova (+23,4 proc.), sumažėjo grūdų (-24,8 proc.) krova.

Generalinių krovinių mažėjimą lėmė ro-ro krovinių (-1,9 proc.) krova, kroviniai konteineriuose augo (3,3 proc.).

4.2. Krova Baltijos jūros rytinės pakrantės uostuose, tūkst. t.

Uostas	2016 m. I ketv.	2017 m. I ketv.	Pokytis, proc.	Pagrindinis kroviny
Ust Luga	22 335	24,36	9,1	nafta, žalia nafta, anglys
Primorskas	15 467	16,46	6,4	naftos pr., žalia nafta
Sankt Peterburgas	11 946	12 605	5,5	konteineriai, trąšos, nafta, metalai
Ryga	9 119	9 307	2,1	anglys, nafta
Klaipėdos uostas	10 021	10 303	2,8	nafta, trąšos, konteineriai, grūdai

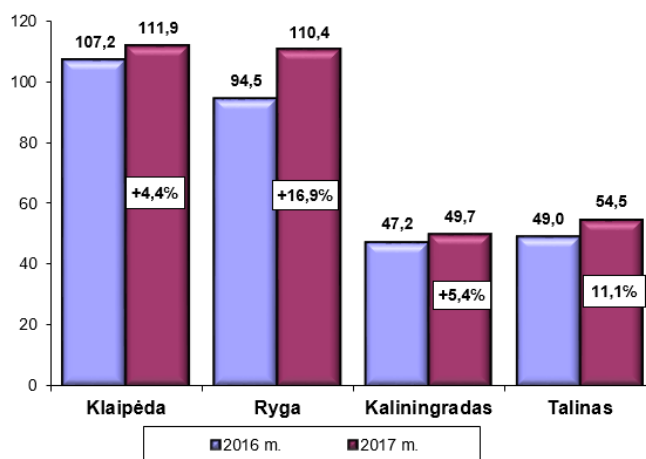
Ventspilis	6 082	7 099	16,7	naftos pr., anglys
Talinas	5 257	4 999	-4,9	nafta, ro-ro kroviniai
Vysockas	3 905	4 683	19,9	nafta, anglys
Kaliningradas	3 117	3 140	0,8	ro-ro kroviniai, nafta
Liepoja	1 444	1 634	13,1	grūdai, ro-ro kroviniai

Šaltinis: VĮ Klaipėdos valstybinė jūrų uosto direkcija

2 lentelė

Krovos augimas stebimas Ust Lugos (augo žalios naftos (8,2 proc.) ir anglių (46,8 proc.) krova). Krovos šuolį pademonstravo Latvijos uostai – Ventspilis 16,7 proc., Liepojos 13,1 proc. Venspilio uoste atsigauna naftos produktų krova. Smarkiai šoktelėjo jūrų keltais gabenamų krovinų krova (15,8 proc.). Liepojos uoste net 10 kartų išaugo anglių krova. Grūdų, kurių krova sudaro net 45 proc. visų kraunamų krovinų uoste, sumažėjo 16,3 proc. Rygos uoste krovos augimas pasiektas kraunant anglis (+18,4 proc.) ir konteinerius (18,7 proc.). Keleivių skaičius šiame uoste išaugo 22,6 proc. (papildomas reisas Ryga-Stoholmas). Neigiamas krovos tendencijas išlaiko Talino uostas (Rusijos tranzitinių krovinų srauto nukreipimas į Ust Lugos uostą).

Gdansko jūrų uosto krova augo 0,7 proc. t. y. nuo 8,80 mln. t iki 8,86 mln. t, augo konteinerių krova (sudaro 38,5 proc. visos uosto krovos) 7 proc. (viso 3,41 mln. t), krito anglių 77 proc. (viso 1,25 mln. t), 19,2 proc. skystųjų krovinų krova (viso 3,23 mln. t). Gdansko uoste sparčiai auganti konteinerių krova siejama su gilia vandenių krantinių konteineriams krauti įrengimu ir plėtra.

6 pav. 2016 m. I ketv.–2017 m. I ketv. Konteinerių krova Baltijos jūros rytinės pakrantės uostuose, tūkst. TEU

2017 m. sausio-kovo mėn. konteinerių krova Klaipėdos uoste tonomis augo 3,3 proc., TEU augimas – 4,4 proc. (viso 111,9 TEU) (6 pav.).

5. Valstybės sienos kirtimas

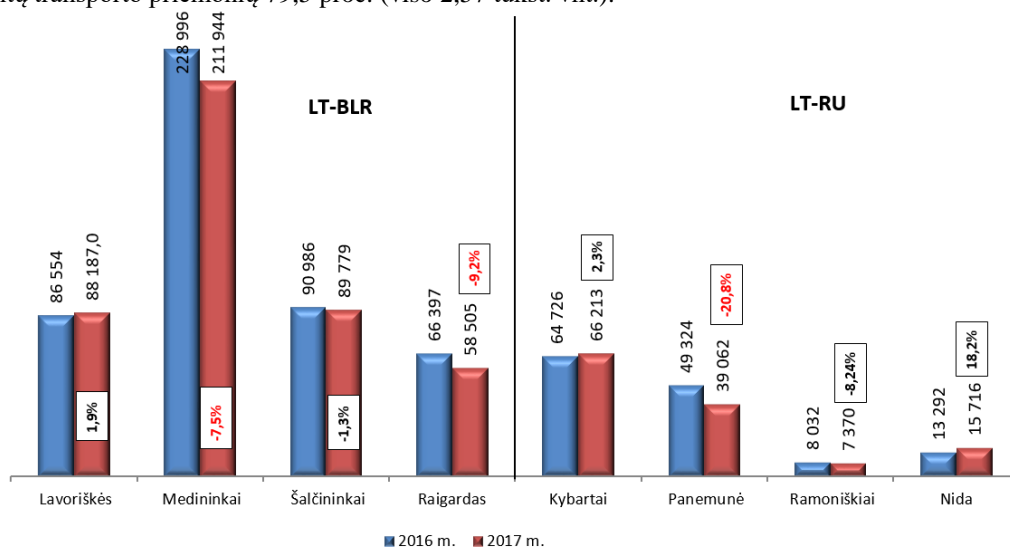
Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos duomenimis **per 2017 m. I ketvirtį iš viso per Lietuvos pasienio kontrolės punktus** (toliau – PKP) prie išorinių ES sienų į Lietuvą iš viso vyko 618 623 transporto priemonės, iš jų: 390 275 lengvieji automobiliai, 194 174 krovininiai automobiliai ir 33 724 kitos transporto priemonės.

Per Lietuvos–Baltarusijos PKP transporto priemonių srautas padidėjo **0,4 proc.** (nuo 488 402 vnt. iki 490 262 vnt.) iš jų sieną kirto:

- krovininiai automobiliai – 154 010 vnt. (- 22,1 proc.);
- lengvieji automobiliai – 306 752 vnt. (+ 14,4 proc.);
- kitos transporto priemonės – 29 500 vnt. (+ 31,1 proc.).

Per Medininkų PKP transporto priemonių srautas sumažėjo **7,45 proc.** t. y. nuo 229,0 tūkst. vnt. iki 211,9 tūkst. vnt. (7 pav.). **Krovininių** transporto priemonių srautas mažėjo **27,3 proc.** (viso 77,49 tūkst. vnt.). Didėjo **lengvųjų 4,83 proc.** (viso 115,5 tūkst. vnt.) ir kitų transporto priemonių srautas 55,2 proc. (viso 18,9 tūkst. vnt.).

Per Lavoriškių PKP transporto priemonių srautas **padidėjo 1,9 proc.** t y. nuo 86,6 tūkst. vnt. iki 88,2 tūkst. vnt. iš jų: sumažėjo krovinių 14,6 proc. (viso 25,5 tūkst. vnt.), didėjo lengvųjų 8,8 proc. (viso 60,1 tūkst. vnt.) ir kitų transporto priemonių 79,5 proc. (viso 2,57 tūkst. vnt.).

7 pav. Transporto priemonių srautai per pasienio kontrolės punktus, tūkst. vnt.

Per Lietuvos–Rusijos PKP – transporto priemonių srautas **sumažėjo 5,2 proc.**, nuo 135 374 vnt. iki 128 361 vnt. iš jų sieną kirto:

- krovininiai automobiliai – 40 164 (-5,96 proc.);
- lengvieji automobiliai – 83 9773 vnt. (-5,45 proc.);
- kitos transporto priemonės – 4 224 vnt. (+9,57 proc.).

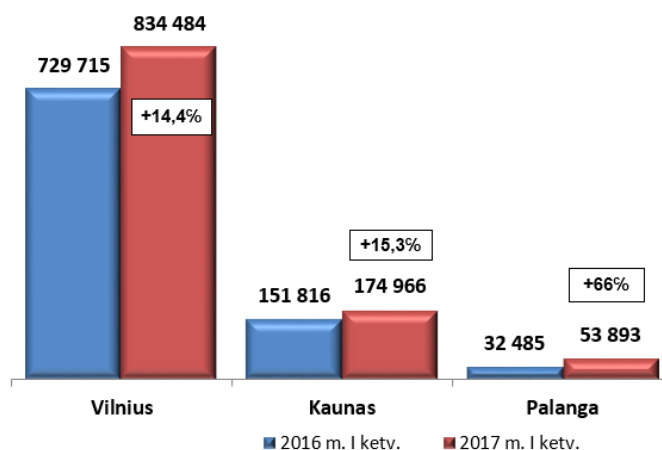
Pasienyje su Baltarusija veikiantis Šumsko – Lošos PKP, iki šiol turėjęs vietinio eismo punkto statusą, nuo 2017-02-17 tapo tarptautiniu. Nuo 2017-02-17 d. per Šumsko – Lošos PKP, esantį Vilniaus rajono Laukininkų kaime, gali vykti reikiamus dokumentus turintys visų šalių piliečiai, išskyrus pėsčiuosius. Punktas dirba visą parą. Per šį punktą nebus praleidžiami kroviniai automobiliai ir autobusai, o tik transporto priemonės, kurių svoris ne didesnis kaip 3,5 tonos ir kuriuose, be vairuotojo, yra ne daugiau kaip 8 vietos keleiviams. Muitinės pareigūnų Šumsko – Lošos PKP nėra. Net ir punktui tapus tarptautiniu, per jį nebus galima gabenti deklaruojamų prekių, o tik asmeninio naudojimo daiktus. Iki tol kol nepradės veiklos Baltarusijos muitinės pareigūnai, čia negalės vykti transporto priemonės, kurios neturės įformintų Baltarusijos laikino įvežimo deklaracijų.

6. Oro transportas

6.1. Lietuvos oro uostų pagrindiniai rodikliai 2017 m. I ketv.

2017 m. I ketv. keleivių srautas Lietuvos oro uostuose **augo 16,3 proc.** (nuo 914,0 tūkst. kel. iki 1063,3 tūkst. kel.). Didžiausias 66 proc. augimas pasiektas Palangos oro uoste (8 pav.).

Skrydžių skaičius iš Lietuvos oro uostų didėjo 12,2 proc. (nuo 10 752 vnt. iki 12 063 vnt.). Iš jų: Vilniaus oro uoste padidėjo 7,5 proc. (viso 9 325 vnt.), Kauno oro uoste 29,9 proc. (1 955 vnt.), Palangos oro uoste 37,13 proc. (viso 783 vnt.).

8 pav. Aptarnautų keleivių skaičius VĮ „Lietuvos oro uostai“ filialuose

2017 m. gegužės mėn. duomenimis iš tarptautinio Vilniaus oro uosto ir į jį tiesioginiai reguliarieji skrydžiai buvo vykdomi 47 kryptimis, iš Kauno oro uosto ir į jį – 16 kryptių ir tarptautinio Palangos oro uosto – 9 kryptimis. 2017 m. pagrindinių Lietuvos oro uostų veiklos rezultatų rodikliai turėtų prarasti spartesnio augimo pagreitį dėl 2017 m. vasarą laukiančios Vilniaus oro uosto kilimo ir tūpimo tako rekonstrukcijos. Oro uosto veikla bus mėnesiui perkelta į Kauną. Taip pat aviacijos bendrovė „Ryanair“ pranešė, kad skrydžių į Kauną neperkels, tad keleivių skaičius sumažės.

6.2. Vilniaus, Rygos ir Talino oro uostų skrydžių ir keleivių srautų palyginimas 2017 m. I ketv.

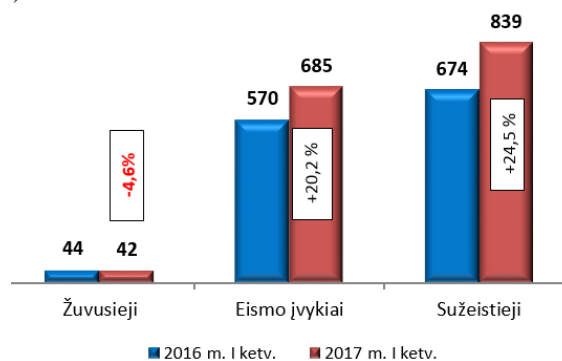
	Skrydžiai	Pokytis su 2016 m.	Keleiviai	Pokytis su 2016 m.
Vilnius	9 325	7,5%	834 484	14,4%
Ryga	15 384	2%	1 132 973	2,5%
Talinas	9 430	7,5 %	488 550	18,1%

Šaltinis. Oro uostų interneto svetainės

3 lentelė

7. Kelių transporto avaringumo rodikliai

Lietuvos kelių policijos tarnybos duomenimis per 2017 m. I ketv. užregistruota 685 eismo įvykių, arba 20,2 proc. daugiau nei 2016 m. atitinkamą laikotarpį. Eismo įvykių metu 42 žmonės žuvo (-4,6 proc.) ir 839 žmonės buvo sužeisti (+24,5 proc.) (9 pav.).

9 pav. Kelių transporto avaringumo rodikliai

Europos Komisija paskelbė 2016 metų kelių eismo saugumo statistinius duomenis. Jie rodo, kad pernai ES užregistruotas žuvusiųjų keliuose skaičius yra 2 proc. mažesnis, o Lietuvoje užfiksuotas pats didžiausias sumažėjimas tarp visų Europos Sąjungos valstybių – 22 proc. ir tai yra didžiausias sumažėjimo rodiklis visoje ES. 2010 – 2016 metų laikotarpiu Lietuvoje žūčių keliuose sumažėjo 37 proc., o tai yra antras geriausias ES rezultatas po Portugalijos.

8. Išvados

1. Krovinių vežimas sausumos transportu padidėjo 3,7 proc. (viso 27,2 mln. t). iš jų: geležinkeliais padidėjo 2 proc. (viso 11,7 mln. t), kelių transportu padidėjo 5 proc. (viso 15,4 mln. t). Krovinių krova Klaipėdos uoste ir Būtingės terminale – padidėjo 1,4 proc. (viso 12,5 mln. t);
2. Latvijos geležinkeliais vežamų krovinių augo 8,2 proc. (viso 14,1 mln. t) iš jų augo kietojo mineralinio kuro 58 proc. (viso 6,3 mln. t), mažėjo naftos 17 proc. (viso 4,3 mln. t) apimtys. Tolesnis 12,2 proc. (viso 3,46 mln. t) vežimų apimčių mažėjimas Estijos geležinkeliais, iš jų naftos apimtys mažėjo 55 proc. (viso 0,87 mln. t).
3. Krovos augimas – Ust Lugos (žalios naftos ir anglių krova) 9,1 proc., Klaipėdos (trąšos) 2,8 proc., Latvijos – Ventspilis 16,7 proc., Liepojos 13,1 proc. Ryga 2,1 proc., uostuose. Krovos smukimas – Talino uoste 4,9 proc.
4. Valstybės sienos kirtimas: per Lietuvos–Baltarusijos PKP transporto priemonių srautas padidėjo 0,4 proc. (viso 490,2 tūkst. vnt.), per Lietuvos–Rusijos PKP sumažėjo 5,2 proc. (viso 128,4 tūkst. vnt.).
5. Keleivių srautas Lietuvos oro uostuose augo 16,3 proc. (viso 1063,3 tūkst. kel.), skrydžių skaičius – 12,2 proc. (12,1 tūkst. vnt.);
6. Avaringumo rodikliai: kelių eismo įvykių metu 42 žmonės žuvo (-4,6 proc.), 839 žmogus buvo sužeistas (+24,5 proc.), užregistruota 685 eismo įvykiai (+20,2 proc.).